

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**28 жовтня 2021 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28 жовтня 2021 р., м. Мукачево. – 229 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 4 від 18 листопада 2021 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Михайловина С.О.	
МОДЕЛІ SAAS (ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ПОСЛУГА): ПЕРЕВАГИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ВИБОРУ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ	46
Нестерова С.В., Пристая В.В.	
ПОКАЗНИКИ ОБОРОТНОСТІ В СИСТЕМІ ОСНОВНИХ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ	48
Павлюх Б.Б., Головачко В.В., Головачко В.М.	
ТЕНДЕНЦІЯ ДО ЦИФРОВІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	50
Пентюхіна І.О.	
СУЧАСНІ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ, ЇХ ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ	52
Пігош В.А.	
ЗМІНИ ДО КОШТОРИСУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	53
Поліщук О.М.	
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ОБЛІКУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	56
Путраш Д.І., Головачко В.М.	
ВИМОГИ ДО ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ	58
Радзіховська Ю.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ	60
Радіонов В.В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	61
Ремета М.М., Головачко В.М.	
ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ АУДИТУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	64
Решетар Д.В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	66
Ткачук І.М.	
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВНУТРІШНЬОМУ КОНТРОЛІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	68
СЕКЦІЯ 2.	
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
Андрейків Т.Я., Остапчук І.О.	
КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	71
Братюк В.П., Мигович В.В.	
ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	74
Гомба А.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР У ОФШОРНИХ ЗОНАХ	77

Братюк Віра Петрівна,
к.е.н, доцент кафедри економіки та фінансів,
Мигович Владислав Володимирович,
здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Мукачівський державний університет

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Сучасний стан економіки України характеризується суттєвим зменшенням темпів економічного зростання, що обумовлює необхідність використання всіх можливостей стимулювання виробництва. Одним із важливих шляхів подолання негативних тенденцій у розвитку економіки країни є залучення інвестицій. Активізація інвестиційного процесу значною мірою може бути забезпечена за рахунок ефективного використання страхових ресурсів вітчизняних страхових компаній. Інвестиційні можливості страхових компаній обумовлені економічною природою страхування. Особливість діяльності страхових компаній полягає в тому, що вони мають змогу протягом певного періоду розпоряджатися коштами, отриманими від страхувальників.

Досвід розвинених зарубіжних країн свідчить, що на сьогоднішній день страхові компанії посідають особливе місце в забезпеченні інвестиційного процесу. Але на теперішній час цей напрям діяльності страховиків в Україні залишається недостатньою мірою використаним. У розвинутих країнах світу страхові компанії за обсягом інвестиційних вкладень перевищують загально визнаних інституціональних інвесторів – банки й інвестиційні фонди. Для прикладу, прибуток від інвестицій у зарубіжних страхових компаніях становить у середньому 20-30% від сукупного доходу, у країнах СНД – 3-10%, а в Україні – 2-3% [1]. Це обумовлює актуальність проведення досліджень всіх напрямків та механізмів, які дозволяють страховим компаніям приймати участь в процесах інвестиційної діяльності.

Дослідженню різних аспектів здійснення страховими компаніями інвестиційної діяльності присвятили свої праці вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема М. Александрова, В. Базилевич, В. Василенко, О. Заруба, О. Залетова, Н. Зозуля, С. Осадець, А. Черненко, О. Вовчак, Л.Ю. Сорока, Ф. Бикнелл, Т. Мэнсон, Д. Хэмптон та інші. Втім, підходи різних авторів до розуміння особливостей інвестиційної діяльності страхових компаній не завжди враховують особливості сучасного стану економіки, що гальмує розв'язання зазначеної проблеми на практиці. У зв'язку з цим назріла практична потреба у продовженні та поглибленні наукових досліджень у напрямі забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної діяльності страхових компаній. Враховуючи об'єктивну необхідність дедалі більшого залучення інвестиційного капіталу страхової системи до економіки України, подальші дослідження цих аспектів набувають особливого значення.

Страхові компанії, згідно із законодавством, виконують дві важливі функції: з одного боку в процесі здійснення основної професійної діяльності вони

стимулюють інвестиційну активність тим, що забезпечують страховий захист суб'єктів господарювання від ймовірних ризиків, а з іншого боку — приймають безпосередню участь у інвестуванні, тобто виступають в ролі інституційних інвесторів.

Особливість діяльності страхових компаній полягає в тому, що вони мають змогу протягом певного періоду розпоряджатися коштами, отриманими від страхувальників. Інвестиційна діяльність страхових організацій великою мірою залежить від розміру інвестиційного потенціалу страховика. Під інвестиційним потенціалом страхової компанії розуміють сукупність коштів, що є тимчасово або відносно вільними від страхових зобов'язань, які використовуються для інвестування з метою одержання інвестиційного доходу.

Інвестиційний потенціал залежить від багатьох факторів:

- обсягу страхових премій; структури страхового портфеля;
- збитковості або прибутковості страхових операцій;
- строків страхових договорів;
- обсягів власних коштів, умов державного регулювання формування страхових фондів та ін.

Інвестиційний потенціал страхової компанії складається з коштів страхувальників у вигляді страхових премій і власного капіталу. Власний капітал страховика формується за рахунок внесків акціонерів або учасників з подальшим відрахуванням коштів до резервів і фондів.

Таким чином, кожна страхова компанія має в своєму розпорядженні дві групи коштів:

- а) власні кошти, у вигляді статутного фонду (капіталу), нерозподіленого прибутку, додаткового та резервного капіталу, вільних резервів;
- б) залучені кошти у формі страхових резервів.

Напрямки інвестування коштів, що належать до першої групи, законами не оговорюються і страховики можуть розпоряджатись ними на власний розсуд.

Проведемо огляд показників страхового ринку за IV квартал 2020 року [1]. Обсяг активів страховиків зріс порівняно з попереднім. Зростав і обсяг валових страхових премій страховиків, помітніше – для страхування життя. Однак за рік сукупні валові страхові премії знизилися на 12%, перш за все через вихід з ринку низки страховиків та зниження ризикового страхування у кризовому II кварталі. Водночас обсяг страхових премій тих non-life-страховиків, що подали звітність за 2020 рік, зріс на 11%. Упродовж року співвідношення виплат до страхових премій залишилося майже незмінним і становить 35% для ризикового страхування та 13% для страхування життя. За результатами року частка страхових премій від перестраховування становила 17%, а їхній обсяг у IV кварталі дещо скоротився. У структурі чистих страхових премій 57% отримано від фізичних осіб. За IV квартал їхній обсяг незначно скоротився, водночас протягом року зростання становило 3%, а якщо виключити з попередніх періодів дані страховиків, які не подали звітність за 2020 рік – 6%. Це свідчить про збереження попиту населення на послуги страхування.

Страхові премії від юридичних осіб зростали у річному та кварталному вимірах. Загалом частка добровільного страхування стабільно складає 80%. Найпоширенішими видами страхування залишається автострахування (КАСКО, ОСЦПВ і Зелена картка) та особисте страхування (медичне та життя). За рік обсяги премій за цими видами зросли. Порівняно з 2019 роком лише премії зі страхування майна та вогневих ризиків значно знизилися, переважно через вихід з ринку лідерів за цим напрямом. Показники збитковості (loss ratio) ризикових видів страхування традиційно зростають під кінець року. Loss ratio обов'язкових видів у IV кварталі становив 55%. Для добровільних видів страхування цей показник, зазвичай, нижчий, проте під кінець року сягнув 66%. Таке високе значення пов'язане з формуванням значного обсягу резервів одним страховиком. Якщо виключити цей ефект, то збитковість добровільних видів страхування у IV кварталі становитиме 33%. Через зростання loss ratio за майже незмінних супутніх операційних витрат операційна ефективність страховиків non-life погіршилася за результатами року. Частка інвестиційного доходу в загальних доходах страховиків становить 18% для life-страховиків та всього 4% – для non-life. Протягом року зросла частка інвестиційного доходу від облігацій, зокрема ОВДП. Погіршення показників ефективності у IV кварталі сповільнило зростання прибутку сектору. Проте за результатами 2020 року страховики заробили рекордні прибутки – загалом 2.2 млрд грн. Рентабельність активів становить 3.4%. За цим показником страховики випередили інші НБФУ

Аналіз страхового ринку України дозволив виділити ряд факторів, які стримують розвиток інвестиційної діяльності страхових компаній і зробити висновок, що на сьогодні страховий бізнес ще не напрацював достатнього досвіду та належної нормативної бази для ефективного управління інвестиціями. На інвестиційну діяльність негативно впливає політична та економічна нестабільність в країні. Низький рівень капіталізації ринку, несприятливі умови для інвестування, недосконалість податкової системи, відсутність надійних фінансових інструментів і державних гарантій під інвестиційні проекти, негативно впливають на рівень участі страхових компаній у інвестиційному процесі країни. В той же час страхові компанії (особливо страховики, які займаються довгостроковим страхуванням життя) за рахунок своєї ефективної інвестиційної політики, при умові розвитку страхового та фінансового ринків мають можливість суттєво впливати на рівень економічного розвитку країни.

Список використаної літератури:

1. URL: <https://forinsurer.com/stat>
2. Майданченко І.В. Інвестиційна діяльність страхових компаній – шлях до економічного зростання. Науково-технічна інформація. 2012. № 3. С. 41–44.
3. Про страхування : Закон України від 7.03. 1996 р. № 85/96-ВР URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>